ROČNÍK I. V BRNĚ, 1. dubna 1913. ČÍSLO 2.

ZEMĚMĚŘIČSKÝ VĚSTNÍK

ČASOPIS SPOLKU ČESKÝCH GEOMETRŮ.

O problému nejlepšího konformního zobrazení.

Napsal Dr. Bohuslav Hostinský, docent české university. (Dokonč.)

II.

Eisenlohr applikoval tuto theorii pouze na zobrazování koule a našel tyto výsledky: nejlepší zobrazení polokoule dává stereografická projekce; nejlepší zobrazení pásu kulového poskytuje způsob Gaussův, o kterém jsem se zmínil v předešlém odstavci; mají-li oba parallelní kruhy, jimiž jest pás omezen, stejnou a dosti značnou šířku (jeden severní, druhý jižní), přechází Gaussovo zobrazení v Merkatorovu projekci. Mimo to vyšetřoval Eisenlohr nejlepší konformní zobrazení části koule omezené buď dvěma poledníkovými půlkruhy nebo dvěma oblouky rovnoběžek a dvěma oblouky poledníkovými. Řešené poslední úlohy vyžaduje zavedení elliptických funkcí. Na základě theorie vyložené v odst. I. chci odvoditi nejlepší zobrazení na rovinu pruhu omezeného na rotačním zploštělém ellipsoidu dvěma parallelními kruhy.

a, b nechť jsou poloosy meridianového řezu $(a > b)$, e excentricita:

$$e = \sqrt{1 - \frac{b^2}{a^2}}$$

$\varphi = 90^0$ — šířka geografická

$\omega = 90^0$ — „ geocentrická, tedy

$$\operatorname{tg} \omega = \sqrt{1 - e^2} \,.\, \operatorname{tg} \varphi$$

t značí geografickou délku. Jsou-li x, y, z pravoúhlé souřadnice bodu ležícího na povrchu ellipsoidu, jest

$$x = a \cos t. \sin \varphi$$
$$y = a \sin t. \sin \varphi$$
$$z = b \cos \varphi$$

a tedy

$$dx^2 + dy^2 + dz^2 = ds^2 = a^2 \sin^2 \varphi \, [dt^2 + (\operatorname{cotg}^2 \varphi + 1 - e^2) \, d\varphi^2].$$

Aby vzorec pro ds^2 nabyl tvaru (1), jest třeba zavésti místo φ novou proměnnou u tak, aby

$$du = \sqrt{\operatorname{cotg}^2 \varphi + 1 - e^2} \,.\, d\varphi \,.$$

u se určí z této rovnice integrací, která se dle Gausse provádí zavedením nové proměnné ω (= doplňku šířky geocentrické). Tak vychází

$$u = \int \sqrt{\operatorname{cotg}^2 \varphi + 1 - e^2} \,.\, d\varphi = (1 - e^2) \int \frac{d\omega}{\sin\omega\,(1 - e^2 \cos^2\omega)} =$$

$$= \log \left\{ \operatorname{tg} \frac{\omega}{2} \left(\frac{1 + e \cos\omega}{1 - e \cos\omega} \right)^{\frac{e}{2}} \right\}. \qquad (4)$$

Element ds libovolné čáry na povrchu ellipsoidu jest pak dán rovnicí

$$ds^2 = a^2 \sin\varphi \,(dt^2 + du^2).$$

Příslušný element mapy jest

$$dS^2 = dX^2 + dY^2,$$

jsou-li X, Y pravoúhlé souřadnice v rovině. V označení předešlého odstavce jest

$$n = a^2 \sin^2\varphi.$$

Funkci $\mu\ (t, u)$ jest tak určiti:

1. aby vyhovovala — pro všechny hodnoty (t, u) odpovídající bodům uvnitř daného pásu ellipsoidického — rovnici Laplaceově (3a), a

2. aby se na obou krajních kruzích redukovala na

$$\tfrac{1}{2} \log n = \log (a \sin\varphi) = \tfrac{1}{2} \log \frac{a^2 \operatorname{tg}^2 \omega}{1 - e^2 + \operatorname{tg}^2 \omega};$$

myslíme-li si — viz rovnici (4) — ω vyjádřeno jako funkci u, můžeme psáti místo poslední rovnice

$$\tfrac{1}{2} \log n = F\,(u).$$

Nechť jsou ω_0 a ω_1 obě krajní šířky geocentrické, u_0 a u_1 příslušné hodnoty proměnné u. Hledaná funkce μ, patrně nezávislá na t, jest

$$\mu = \lambda\, u + c;$$

konstanty λ a c jest tak určiti, aby

$$\mu = F\,(u_0), \text{ jestliže } u = u_0$$
$$\mu = F\,(u_1), \quad \text{„} \quad u = u_1.$$

μ jest reální část funkce $\log f'\,(t + iu)$; příslušná imaginární část jest

$$i\,(-\lambda\, t + c')$$

a

$$\log f'\,(t + u\,i) = -\,i\,\lambda\,(t + u\,i) + c + i\,c',$$

kde c' značí libovolnou reální konstantu. Hledané zobrazení jest určeno funkcí

$$X + i\,Y = f\,(t + iu) = k.\,e^{-\,i\,\lambda\,(t + iu)}.$$

kde konstantu k můžeme voliti reální (imaginární hodnota k odpovídala by jen otočení mapy o jistý úhel). Oddělením realní a imaginární části obdržíme

$$\left.\begin{aligned} X &= k \,.\, e^{\lambda u} \,.\, \cos \lambda t = k \operatorname{tg}^{\lambda} \frac{\omega}{2} \cdot \left(\frac{1 + e \cos \omega}{1 - e \cos \omega}\right)^{\frac{\lambda e}{2}} \cos \lambda t \\ -Y &= k \,.\, e^{\lambda u} \,.\, \sin \lambda t = k \operatorname{tg}^{\lambda} \frac{\omega}{2} \cdot \left(\frac{1 + e \cos \omega}{1 - e \cos \omega}\right)^{\frac{\lambda e}{2}} \,.\, \sin \lambda t \end{aligned}\right\} \quad (6)$$

Poměr zvětšení jest

$$m = \left[\frac{f'(t + i u)}{\sqrt{n}}\right] = \frac{\sqrt{1 - e^2 + \operatorname{tg}^2 \omega}}{a \operatorname{tg} \omega} \,.\, k \lambda \operatorname{tg}^{\lambda} \frac{\omega}{2} \cdot \left[\frac{1 + e \cos \omega}{1 - e \cos \omega}\right]^{\frac{\lambda e}{2}} \quad (7)$$

To jest zobrazení Gaussovo (Allg. Auflösung etc. art. 12.) Je-li $\lambda = 1$, zobrazí se pás ellipsoidický na mezikruží; je-li $\lambda > 1$, zobrazí se onen pás na mezikruží částečně dvojnásobně pokryté (t. j. probíhá-li bod *(t, u)* na ellipsoidu parallelní kruh, opíše příslušný bod *(X, Y)* v rovině kruhový oblouk o středovém úhlu $2 \lambda \pi$).

Je-li místo ellipsoidu dána koule o poloměru *R*, dosadíme do rovnic (6) a (7) $a = R$, $e = o$ a obdržíme

$$\left.\begin{aligned} X &= k \operatorname{tg}^{\lambda} \frac{U}{2} \cos \lambda T \\ -Y &= k \operatorname{tg}^{\lambda} \frac{U}{2} \sin \lambda T \end{aligned}\right\} \quad (8)$$

$$m = \frac{k \lambda}{R} \frac{\operatorname{tg}^{\lambda} \frac{U}{2}}{\sin U} \,; \quad (9)$$

U značí doplněk geografické šířky na 90^0 (polovou distanci) a *T* geografickou délku.

Formulemi (8) jest určeno zobrazení kulového pásu ne mezikruží; konstantu λ jest tak určiti, aby poměr zvětšení *m* (9) byl stejně velký na obou krajních kruzích.

Kombinací formulí (6) a (8) obdržíme vzorce pro zobrazení povrchu ellipsoidu na povrch koule, při kterém jest poměr zvětšení konstantní na parallelních kruzích. Tohoto zobrazení užil Gauss*) k účelům geodetickým; konstanty určuje Gauss tak, aby poměr zvětšení rovnal se jedné v jisté dané »normální šířce« a aby se lišil od jedné toliko o nekonečně malé veličiny 3. řádu, liší-li se geografická šířka o nekonečně malé veličiny 1. řádu od šířky normální. Jedná-li se o zobrazení nekonečně úzkého pruhu, po případě pruhu sáhajícího jen několik stupňů na sever a na jih od šířky normální, není poměr zvětšení na obou krajích pruhu stejně veliký.

---

*) Gauss: Untersuchungen über Gegenstände der höheren Geodäsie (Ges. Werke Bd. IV. p. 259, aneb Ostwald's Klassiker d. exakten Wissenschaften Nr. 177) art. 2. 3.

Princip nejlepšího zobrazení v předešlém odstavci vyložený vede i v tomto případě ke Gaussově formuli, ale vyžadoval by jiného určení konstant; odpadla by pak ovšem výhoda, které docílil Gauss zmíněnou zvláštní jich volbou.

Barometrické formule pro Bulharsko.

(Originál bulharsky od prof. Jord. D. Kovačeva v Sofii.)

V Bulharsku není známa dosud na mnoha místech nadmořská výška, protože Bulharsko za 300-letého poddanství pod Tureckem nemělo inženýrů ani geometrů, kteří by nadmořské výšky měřili.

Vyvodil jsem proto dva jednoduché vzorce, ze kterých možno dle barometrického pozorování vypočísti nadmořskou výšku. Výšky ty jsou přibližné, takže mohou s nimi počítati turisté, vojsko, geografové neb i inženýři. Difference v nadmořské výšce mohou obnášeti 1÷2 m. Za základ pro ony vzorce béřu pozorování za 10 let desíti meteorologických stanic v Bulharsku. Bylo by jistě lépe, kdyby se uvážila pozorování všech 21 stanic. Neučinil jsem tak jednak proto, že výšky některých stanic jsou nestejně udány, jednak že barometry jiných stanic nepracují spolehlivě. Proto jsem vynechal nespolehlivé stanice.

Střední roční tlak barometrický a nadmořská výška stanic udány jsou v I. tabulce. (Násled. strana.) (Pokračování.)

Zprávy literární a odborné.

Přehled časopisný:

Živa č. 1. Roč. 1913. Pračka L.: Výzva k založení české organisace astronomů amatérů.

Příroda č. 5. Roč. 1913. Schneider Dr. R.: Horská observatoř na Sonnblicku 3106 m. n. m.

Časopis pro pěstování mathematiky a fysiky č. I. a II. Roč. 1912-13. Hostinský Dr. B.: Poznámky o geodetických čarách na rotačních plochách. — Vodička Dr. K.: O geometrických a fysikálných methodách k určení parallaxy sluneční.

Bulletin, St. Pétersburg, 1912: Galitzin B.: Ueber die Dispersion und Dämpfung der seismischen Oberflächenwellen (219—236). — Kostinskij S. K.: Étoile faible de grand monvement propre près de l'amas stellaire Messier 92. (301—303.) — Kamenskij M. M.: L'éphéméride de la Comète Wolf, calculée pour la période 1912. Janvier 2.0 — 1912. Décembre 19.0. (333—340.) — Bělopolskij A. A.: Spectre de la Noelle des Gémeaux observé à Pulkovo. (501—506.) — Kostinskij S. K.: Sur la détermination des parallaxes stellaires à l'aide de la stéréoskopie. (737—745.) — Bělopolskij A. A.: Eine Bemerkung über den veränderlichen Stern Algol (937—938.) — Backlund O.: Lewis Boss: Nécrologie. (1003—1004.) — Donič N. N.: Observations du passage Mercure sur le disque du Soleil le 14. novembre 1907.

Tabulka I.

Číslo	Stanice	Výška h v m	Roku 1894	1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	Střední B	Váha pozor.
1	Burgas . .	14	—	—	—	761·6	62·1	62·0	61·1	61·2	61·5	61·5	61·6	61·7	61·7	61·6	61·8	761·5	12
2	Lom . . .	40	—	—	760·3	60·1	60·4	60·0	59·4	59·6	60·4	60·0	60·1	60·1	59·2	60·2	60·5	760·1	13
3	Plevno . .	105	753·5	51·9	53·4	53·3	53·7	53·1	52·5	52·8	53·8	53·6	53·4	52·9	52·5	—	52·1	753·1	14
4	Sadovo . .	150	749·4	47·5	49·0	48·7	49·2	48·9	48·1	48·1	48·8	48·8	50·0	49·8	48·7	—	49·4	748·2	14
5	Chaskovo .	195	—	—	—	—	—	746·3	45·6	45·5	46·2	46·3	46·2	46·1	45·2	46·2	46·1	746·0	10
6	Sliven . .	276	—	—	738·6	38·0	39·0	38·6	38·1	38·3	39·1	39·1	38·8	38·8	37·9	38·9	38·6	738·6	13
7	Kazanlik .	372	—	—	—	—	—	729·7	29·0	29·3	30·0	30·0	29·8	29·1	29·2	30·2	30·1	729·6	10
8	Gabrovo .	375	729·8	28·2	28·9	28·7	29·6	29·3	28·4	28·5	29·8	29·3	29·0	29·2	28·6	29·7	29·6	729·1	15
9	Kystendil .	535	—	—	716·3	16·0	16·4	16·4	15·5	15·7	16·3	16·6	—	—	—	—	—	716·2	8
10	„ .	524	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	717·1	17·6	16·9	17·6	17·4	717·3	5
11	Sofia . . .	550	714·8	13·6	15·0	14·8	15·5	15·1	14·3	14·3	14·9	15·2	14·9	15·0	14·1	15·0	15·1	714·8	15

(1011—1030.) — Backlund O.: Zur Faye'schen Hypothese über die Ausbildung des Sonnensystems. (1087—1092.)

Bulletin intern. de l'ac. des sciences de Crakovie 1912. Dziewulsi W.: Über die Bestimmung der Sonnenbewegung nach der Brawais'schen Methode. (833.)

Comptes rendus 2. XII. 1912. Berget Alphonse: Le rôle magnétique des océans et la contitucion de l'ecorce terrestre.

Sitzungsberichte der Akademie der Wissensch. Wien. 17. X. 1912. Klingatsch A.: Über die ebene Abbildung der sphärischen Fläche.— Weineck L.: Einfache graphische Ableitung der Hauptformel für das Passageinstrument im Mesidian u. 1. Vertikal.

Journal of the Washington Academie of Sciences. t. II. Nr. 21. Bowie W.: Quelques résultats de la meth. de Haiford pour la reduction de la Gravité. (Rev. gen. d. Sc. 30 jan. 1913.)

Atti della reale acad. dei Lincei. 1912. Abraham Max: Sulla conservazione dell' energia e della materia nel campo gravitazionale. (432—437.) — Boggio Tom.: Sul moto di una massa linquida che conserva la forma ellissoidale. (263—270.) — Crudeli U.: I corpi di attrazione nulla. (407—411.) — Venturi A.: Determinazioni di gravità relativa in Tunisia e a Malta nel 1908. (548—561.) — Pavanini G.: Prime consequenze d'una recente teoria della gravitazione. (648—655.)

Zapiski voenno-topografičeskago otděla glavnago upravlenia generalnago štaba. Čast LXVI., otdelenie II. S. Peterburg 1911. Pavlov: Izmerenie Omskago basisa po zposobu Jederina. — Kurzun: Otnositelnaja opredelenia sili tažesti na Kavkaze. — Alexejev: Opredelenie široty i azimuta na punkte Ceremuchova a u Altaja. — Nikitin, Kremlsakov a Achmatjev: Astronomic., raboty. — Maksimovič, Baranov a Seliverstov: Astronomic., raboty.

Čast LXIV., Otdelenie II. S. Peterburg 1912. Benajev: Vyčislenie širot opreděljacných po zposobu sootvěstvujušich visot (Pěvcovu). — Sviščev: Geodesičiskaja i astronom. sojaz Šlisseburga i Novoj Ladogi. — Pavlov a Repjev: Astronom. raboty.

Zapiski po hydrografii. S. Peterburg 1910. Vypusk XXXII. Maksimov G.: Triangulacia Olandskich ostrovov. — Brounov P.: Nevesnyj barometr.

Zapiski po hydrografii. Vypusk XXXIV. S. Peterburg 1912. Matusevič: Opredelenie raznosti dolgot Mariechamuj i majak Bagšer. — Davydov: Astrom. raboty. — Vitram F.: O mernoj linij okolo Revelia.

Revue générale des Sciences, č. 3. Roč. 1913. Favé L.: Les problémes des Marées. Le marégraphe plongeur.

Zeitschrift für Instrumentenkunde. Nr. 2/1913. Hammer: Der Distanzmesser von J. Zwicky. — Förster G.: Untersuchung zweier Teilkreise der firmen G. Heyde u. M. Hildebrand auf einem Wanschaffschen Teilkreisprüfer. — Kühnen Fr.: Der Komparator für Basisapparate im Geodätischen Institut zu

Postdam. — Israel O.: Zur Theorie der einseitig wirkender Instrumentarfehler an Repetitionstheodoliten (Dissertation) (Ref. von Hammer).

Technický přehled samosprávný. Roč. 1913. čís. 1. a 2. Těžké nesnáze měst s plány polohopisnými a regulačními.

Topografičeskij i geodesičeskij žurnal 1912. Maksimov G.: Menzula Mellera-Rasmussena. — Pavlov N.: O izměrenin gorizontalnych uglov i etalonurovaniu na komparatore. — Sviščev M.: Sferičeskij izbytok i poverchnost sferičeskago mnogougolnika. — Ditz: Točnya nivellirovki ve Finlandii. — Neumin G.: Zamytki triangulatora. — Auzan A.: Opredelenie storony trigonometričeskoj syti s naibolšim věsom pri opredělennom trudě. — Vitkovskij V.: Fazy kolec Saturna. — Buchman Vl.: Novyi sposob postroenija planov i geografičeskich kart pri pomoci pary snimkov sdelannych fototeodolitom. — Vitkovskij V.: Pribor dla provedenia krogovych dug bolšogo radiusa. — Smirnov K.: G. Walbek. O vidě i veličině zemli. — Benajev: Ekvatorialnoe gradusnoe izměrenie v Južnoj Ameriky.

»Czasopismo techniczne« ročník XXVIII. 1910. Weigel Dr. ing. Kasper: Wykrešlne wyrównanie przy trygonometrycznem oznaczeniu punktów przez vcinanie.

Vijesti Hrvatskoga Društva Inžinira i Architekta. Záhřeb 1912. č. 8., 9., 10. Nařízení bána král. Chorv.-Slavonského, týkající se techniků civilních. — Č. 11. Ch. b. Steeb. Stereoautograf a kartografie.

Srbski technicki list. Bělehrad 1912. č. 48.—49. Miloslavljevič: Grafické dělení úhlu na 3 díly.

»Spisanie na bulg. inž.-arch. druž.« Sofia 1912. čís. 30.—34. Nenov P.: Odbor pro plány zastavovací a regulaci obcí a pro katastr.

Vyšlé knihy:

Melioračni rádce. Nákladem Melioračního svazu v markrabství Moravském. Brno. Cena 1·60 K.

Babenko J. P.: Metrologie. 3. vyd. V. Gubinskij, Petrohrad 1912.

Levickij J. R.: Geodésie. Přednášky na polytechnice v Kievě 1910-11. Kiev. 3 r. 50 k.

Delambre J. B.: Grandeur et figure de la Terre. Ouvrage augmenté de notes, de cartes publié par les soins de M. G. Bigourdan. (Cena 15 fr.) Gauthier-Villars. Paříž 1912.

Crepin de Beauregard: Guide scientifique du Geographe-explorateur. Gauth.-Vilars. Paris. 1912. (Cena 10 fr.) [La révue génér. 3/1913.]

Baker: Principes du nivellement geodésique. Traduit par L. Pennequin. Paris 1912. J. Terquem & Co. (3·50 fr.).

Lebon E.: Savants du jour: Henri Poincaré. Cena 7 fr. Ganthier-Villars, Paříž 1912.

Caronnet Th.: Cours de Trigonométrie. Cena 4·50 fr. Ganthier-Villars. Paříž 1912.

Van de Sande Bakhuyzen. Rapport sur l'origine et le développement de l'Association géodésique internationale 1862—1912. Leyde 1912.

K. K. General Direktion des Grundsteuerkatasters: Zusammenstellung der Gesetze und Vorschriften betreffend den Grundsteuerkataster u. dessen Evidenzhaltung, dann der sonstigen Gesetze und Vorschriften über die Grundsteuer. Vídeň 1912. C. k. státní tiskárna.

Weiss Dr. Max: Die Geschichtliche Entwicklung der Photogrametrie und die Begründung ihrer Verwendbarkeit für Maß- und Konstruktionszwecke. Stuttgart 1913. 12 korun.

Frischauf Univ. prof. Dr. J.: Grundlagen der Landesaufnahme u. Kartographie des Erdsphäroids. Stuttgart 1913.

Maydenbauer Prof. Dr.: Handbuch der Meßbildkunst in ihrer Anwendung auf Baudenkmäler und Reiseaufnahmen. Halle a. S. 1912. 11 M 60.

Zákon o zřízení inženýrských komor.

(Pokračování.)

Přicházejíce k jednotlivým ustanovením zákonné předlohy, podotýkáme následující:

V § 1. obsažena je definice inženýrských komor.

V § 2. je řečeno, že ustanovení obvodů a sídel inženýrských komor nutno přenechati cestě nařizovací. Toto opatření je odůvodněno velkými rozdíly jevícími se v institucích úř. oprávněných civ. techniků v jednotlivých zemích a mezi různými národnostmi, jakož i fluktuací jednotlivých kategorií.

K těmto §§ vztahuje se také resoluční návrh dra. Freisslera a dra. Lichta, aby v jazykově smíšených územích zajištěn byl národnostní samosprávě nutný volný vývoj. Tento návrh byl národohospodářským výborem přijat. Stavovské zájmy techniků jsou všude stejné bez ohledu na národnost; a poněvadž tyto stavovské zájmy civilních techniků vyžadují v jednotlivých, jazykově smíšených korunních zemích již následkem jednotné správy rovněž v podstatě jednotného zastoupení, bude asi ve smyslu resolučního návrhu Freissler-Lichtova provedené rozdělení jednotné komory na národnostní sekce nejspíše odpovídati zájmům společným i národnostním. Takové rozdělení na sekce může s ustanovením § 9. býti uvedeno v soulad.

V § 3. vyslovena je příkazná nutnost členství inž. komor pro všechny v příslušném obvodu usedlé úř. oprávněné soukromé techniky a báňské inženýry.

K tomuto § podal poslanec Ing. Neumann resoluční návrh: »C. k. vláda se vyzývá, aby ustanovila nařizovací cestou podmínky, za kterých za členy inž. komor přistoupiti mohou professoři vys. škol technických, vys. školy montanistické a vys. školy zemědělské.«

Toto opatření je žádoucí za účelem udržení stálých styků mezi vys. školami technickými a praksí, resp. pro umožnění stálého účastenství professorstva vys. škol technických na praktické činnosti.

Vzhledem k těmto okolnostem byl návrh posl. Neumanna výborem přijat.

Hlouběji zasahuje resoluční návrh posl. dra. Ofnera a dra. Lichta, který vyslovuje naději, že inženýrská komora, bez úzkoprsého pozorování, rozšířena bude ve všeobecnou organisaci příslušníků technických. Vysvětlení ve výboru podaná ministrem veřejných prací, připouštějí naději, že takováto všeobecná organisace po upravení některých sporných otázek bude možnou.

V § 4. a 5. je blíže stanovena kompetence politických úřadů, resp. báňských hejtmanství, vzhledem k civ. technikům a báňským inženýrům, jako členům komor, se zřetelem k jich místu působnosti.

V § 6., 7. a 8. jsou bližší ustanovení o valných hromadách inž. komor.

V § 9. udává se složení představenstva komory.

V třetím odstavci vyslovena možnost rozdělení představenstva komory v sekce. Je nepochybno, že takovéto rozdělení představenstva též předpokládá rozdělení samotné komory v sekce, zda-li odborně neb národnostní, není zákonem rozhodnuto.

V § 10., 11., 12. jsou bližší ustanovení volby funkcionářů.

V § 13. až incl. 19. ustanovuje se kompetence představenstva.

K § 15. podal posl. Hrásky resoluční návrh, výborem také přijatý, aby assistenti, konstruktéři a adjunkti oněch stolic při vys. školách technických, které s technickou praksí jsou v organické souvislosti, měli stejné právo na započítání své služební doby k dosažení autorisace, jako mají pomocné síly zaměstnané členy komory a ohlášené představenstvu. Tento návrh je věcně odůvodněn, s oněmi učebnými stolicemi bývají obyčejně spojeny konstruktivní kanceláře, laboratoře a pokusné ústavy, při kterých assistenti prodělávají cennou praksi a připravují se vlastně vynikajícím způsobem pro povolání civilního technika.

V § 20. a 21. jsou ustanovení o dozorčích úřadech, v 22. o výhradnosti označení.

V § 24. zdůrazňuje se, že k dalším nařízením na základě předcházejících zákonných ustanovení zmocněn je ministr veřejných prací po dohodě s ostatními súčastněnými ministry.

O tomto § vedena byla v národohospodářském výboru důkladná debata, ve které zdůrazněna byla nutnost brzké, časové a definitivní úpravy řádu pro stav soukromých techniků.

Nařízení státního ministerstva z r. 1860, kterým byla utvořena instituce úř. oprav. soukromých techniků, určilo, ve smyslu tehdejšího rozvoje vysokého školství a technické prakse, pouze tři kategorie úř. oprav. soukromých techniků, a to:

1. civilní inženýry pro všechny stavební odbory;
2. architekty;
3. geometry.

Druhé nařízení ministerstva vnitra z 8. listopadu 1886 rozmnožilo počet kategorií, a to:

1. stavební inženýři;
1a) stavební a současně kulturní inženýři;

2. architekti;
3. strojní inženýři;
4. geometři;
4a) geometři a současně kulturní technikové.

Rozdělení kategorií 1. a 4. ve dvě má svou příčinu v tehdejším zřízení kulturně technického kursu při vysoké škole zemědělské ve Vídni a ve vydání melioračního zákona r. 1884, který byl směrodatný pro rozvoj kulturně technické prakse v Rakousku.

Nejen kulturně technická prakse, nýbrž i kult. techn. vys. školství zaznamenávají v Rakousku, zvláště v Čechách, takový rozmach, že se v tomto ohledu s ostatními kulturními státy nejen snadno může měřiti, ale že je v mnohých směrech, zvláště pokud se týče jednotného technického řešení úkolů vodního hospodářství, dokonce předstihuje.

Toto faktum opravňuje státní správu k samostatnému postupu při všech zařízeních, týkajících se státní i soukromotechnické služby, bez jakéhokoli napodobení.

V r. 1891 zřízeny byly při vys. školách technických tříleté odbory pro kulturní techniku se 2 státními zkouškami a v roce 1907 byly rozšířeny ve čtyřleté. Tentýž rozvoj prodělaly také kulturně technické kursy, svého času zřízené při vysoké zemědělské škole ve Vídni.

Poněvadž v r. 1886 kulturně technické studium v Rakousku ještě nebylo organisováno, bylo vykonání kult. technické prakse přeneseno dílem na stavební inženýry, dílem na geometry. Tento stav však neodpovídá nyní stávajícím poměrům, neboť od r. 1891 zavedeno je samostatné kult. technické studium, které založeno je na stejně vědeckém předvzdělání jako při ostatních oborech vys. škol, a které podává důkladné vzdělání nejen v melioracích půdy v užším slova smyslu, nýbrž v celém oboru stavitelství vodního, základového a vodního hospodářství, a kterému se druží vzdělání z oboru stavitelství silničního a pozemního v stejném rozsahu jako při oboru stav. inženýrství; rozsah stavitelství mostního omezuje se na spojitost s praksí vodního stavitelství, ze stavitelství železničního přednáší se jen vlečné dráhy.

Na základě takového vzdělání je kulturní inženýr k provádění veškeré prakse ve vodním stavitelství a hospodářství zvlášť způsobilý, a v tomto smyslu podán a výborem přijat byl návrh posl. Hráského na zřízení samostatné kategorie pro kulturní inženýry. Výborem rovněž přijatá resoluce posl. Jos. Neumanna a dra. Lichta týká se vydání nařízení, kterým by připuštěna byla autorisace civilních chemiků a elektrotechniků, aby také tyto kategorie technické mohly přináležeti technickým komorám.

Dle toho jevilo by se v nynější době odpovídající rozdělení autorisovaných soukromých techniků v kategorie asi takto:

1. stavební inženýři;
2. architekti;

3. strojní inženýři a elektrotechnici;
4. kulturní inženýři;
5. chemici;
6. geometři.

Po vyčerpání předmětu skončilo se jednání a dle návrhu posl. Zieleniewski-ho byla předloha zákona národohospodářským výborem beze změny en bloc jednohlasně přijata.

Na základě předeslaných úvah činí národohospodářský výbor tyto návrhy:

1. Slavná sněmovno, račiž uděliti předloze zákona o zřízení inženýrských komor svůj souhlas;

2. slavná sněmovno, račiž přiložené resoluční návrhy, výborem schválené, přijmouti.

(Pokračování.)

Zájmy stavovské.

Postavení evidenčních elévů v Bosně a Hercegovině. Při dnešních snahách všech tříd zemských úředníků po hmotném zlepšení jejich postavení nebude jistě nevhodnou zpráva o elévech s adjutem u evidence katastru. Že dosud ničeho nepodnikli ku zlepšení své trapné hmotné situace, jest přičísti právě stavu geometrovskému, jemuž se nedostává volného času ani v létě, ani v zimě. Abychom ukázali pravý obraz bídy elévů, uvedeme několik příkladů z lépe situovaných odborů.

Jest známo, že berní praktikanti bývají jmenováni oficiály v XI. hodnostní třídě již po 2—3 letech po složení zkoušky. Jsou to zpravidla mladíci dvacetiletí. Totéž platí i při úřadě pozemkových knih. Každý z nás 22 adjutovaných elévů absolvoval buď sarajevskou střední technickou školu nebo vysokou školu technickou. Obě tyto školy vyžadují předběžné vzdělání středoškolské, které však již stačí pro přijetí zmíněných praktikantů berních, neb při knihách pozemkových. Většina elévů může se již vykázati několika roky civilní praxe. Pozorují-li se poněkud důkladněji elévové adjutovaní, najdeme mezi nimi vesměs starší lidi v letech 28—30 neb i více, ale ani jednoho pod 25 let. Jest to sice neuvěřitelné, přece však jen skutečnosti. Vezměme si příklad na našich měřických technicích: 2—3 roky slouží jako měřický technik, pak jest jmenován do adjutované XII. hodnostní třídy, kde musí seděti opět 4 leta, takže v 7—8 letech přijde šťastně do XI. hodnost. třídy. Není to smutná nepoměrnost, srovnáme-li tyto 2 úředníky, berního oficiála v XI. s jeho 20 roky a některého z našich adjutovaných hodnost. tříd s jeho 30 lety? A k tomu potřebují naši elévové státní zkoušku na vysoké škole. Často se mluvívá o našich polních přídavcích jako o nějakém eldoradu. Ale ty se vždy jistě utratí. A psáti o strádáních, špatném přebytování a zaopatření, bylo by zbytečno, neboť toto znají též všichni naši představení z vlastní zkušenosti a vyprávěti těm, kteří to neprodělali, bylo by marné. Budiž zmíněno též o okolnosti, že v oněch okresích, kde polní přídavky jsou stanoveny pro drahotu neb větší vzdálenosti na 7 K, máme my adjutovaní jen 6 K, jakoby pro nás bylo vše lacinější neb bližší. Mluvilo se též před nějakým časem o postupném zrušení adjutované XII. hodnost. třídy. Tato spravedlivá myšlenka však usnula, za to však byla nám zavedena minulý rok zkouška. Žádný poctivý a dobrý pracovník nebude se jí báti, jest však jiná okolnost, která mysl tak mnohých kalí, že se jim nedostalo po odbyté zkoušce odměny. Není třeba důkazů, že zdejší evidenční služba jest v každém ohledu namáhavější než jinde, kde celá řada civilních techniků vyřizuje větší část prací. Jen ve zdravém těle zdravý duch, a jsme přesvědčeni, že není též zemské vládě lhostejno, zda jí slouží zřízenci spokojení a prácechtiví, nebo vysílení starostmi o těžké své bytí. Odstranění bídy jest možno malými

obětmi a uznáním akademického vzdělání, že vsunuti budou geometři ihned alespoň do XI. třídy, jako v Rakousku, ač i to jest dnes ponížením.

(B. Z., 6. března 1913.)

Nové katastrálné vyměřování v Bulharsku. Za účelem zjištění a zvýšení ceny půdy ve starém státním území a v zemích nově dobytých a za účelem upravení majetkových poměrů a věcných práv jednotlivých statků na pevných základech, rozhodl bulharský ministr orby Dr. Christov podati bulharskému sobrani návrh zákona, jenž má obsahovati všechny zásady, které se na správné dosažení zmíněného cíle vztahují. Dle předlohy bude provedena trigonometrická triangulace a podrobné katastrálné vyměřování a na těchto geometrických základech budou vybudovány pozemkové a hypotekární knihy. S vypracováním návrhu tohoto zákona pověřil jmenovaný ministr bulhar. legačního radu Dr. Milana St. Šimanova. (Union 14./1. 1913.)

Upozornění pro geodéty, hledající zaměstnání v jihoslovanských státech. (Sděluje E. Slavíček, Bělehrad.) Pro naše kolegy bude zajímavo zvěděti o studiu geodetickém v jižních slovanských zemích. — V Srbsku studium geodétu řídí prof. K. J. Andonovič, profesor geodésie na universitě v Bělehradě. Tentýž má svoji soukromou školu s právem veřejnosti, pro vzdělání zeměměřičů (geometrů) a stavitelů, kam přijímají se žáci po absolvování střední školy i poddůstojníci s povolením ministerstva. Studia trvají 2 léta. Na této škole většina žáků byla z Bulharska i z Černé Hory, kde se státní katastr počal pracovati. Absolventy této školy bylo by lze spíše nazvati dobrými technickými pomocníky geometra vzhledem k našim poměrům.

Není nezajímavo upozorniti, že nejen prof. Andonovič, ale i srbská veřejnost technická nazývá absolventy geodesie na fakultě technické při universitě v Bělehradě geodéty a na kursu privátné školy prof. Andonoviče geometry. — My geometři čeští s maturitou a vysokoškolskými studiemi jsme ovšem jako geometři zařazováni často mezi geometry po srbském způsobu vzdělání, neboť srbská veřejnost i technická zná jen geometry z privátní školy v Srbsku a v říši Německé a řadu geometrů bez studií odborných vůbec, kteří jen trochu té praxe znají se naučiti a ještě větší řadu (geometrů) důstojníků, vystouplých z aktivní služby i poddůstojníků. Tak v bělehradském katastru zaměstnáni jsou dřívější podnáredník (desátník), náredník (šikovatel), podporučík, poručík, kapetan (setník), major i potpukovnik (podplukovník).

Morálně vždy dobrý náš geometr hravě obstojí v konkurenci s nimi, ale materielně vzhledem k naši práci i k nim jako poddaným státu jsme velice poškozováni.

Záhřebská universita tyto vady i nevýhody, vyplývající z titulu, vzhledem k poměrům na Balkáně odstranila, dávajíc stavu geometrů s vysokoškolským vzděláním titul geodéty. V slově jest sice malý rozdíl, ale ve stavu velmi značný.

Musí se tedy bráti zřetel na konkurs geometra a geodéta. To jsou praktické důvody, o kterých jest účelno se rozepsati, když v této době chystá se mnoho našich geometrů českých do ciziny a proč jest vítati u nás úpravu vzdělání geometrů nejen s ohledem na zákony o inženýrských komorách v Rakousku, nýbrž na naše postavení v cizině. Praktický obrázek: Chorvatská zemská vláda vypisuje konkurs geodéta! Český geometr, dobře neinformovaný, nechá konkurs bez povšimnutí, domnívaje se, že je to jiný stav technický s větším studiem, než on sám má! Dobře informovaný podá si žádost za geodéta se svým absolutoriem geometra, a je-li mu žádost příznivě vyřízena, je ihned geodétem.

Zdokonalení studia zeměměřického bylo by potřebno co nejdříve uskutečniti také s ohledem na trasování železnic a silnic a vybudovati praktická cvičení, která dosud trvají několik dnů a naprosto nedostačují při takovém počtu posluchačů, jako na české technice v Praze.

Nezaměstnanost techniků v Čechách, o které lze čísti celé sloupce v novinách, nutí k otázce, kdo je vinen tímto osudem techniků. Dle mého názoru není to jen nadprodukce techniků, státní i zemská vláda, ale i sama česká veřejnost, kapitalismus (banky). Zatím co na př. Francie i Německo

ukládají své kapitály v technické podniky, na př. železnice a tím získávají práci svým technikům a kapitál takto, je-li práce ta zadávána v cizině, dostávají částečně nazpět. Náš kapitál (bude mi zajisté poukazováno na nedostatek jeho) nedovede tuto nadprodukci a tím i laciných sil českých techniků využiti; mimo odbytu produktů průmyslových, k takovýmto podnikům potřebných. Chci tím upozornit hlavně na stavbu železnic a silnic i druhé podniky technické v Srbsku a Bulharsku. Potom nemusel by se český technik z milosti doprošovati práce u cizích států i cizích soukromých společností!

Zprávy studijní.

Státní zkoušku v učebném běhu zeměměřičském ve školním roce 1911—12 odbyli na c. k. české vysoké škole technické v Brně pp.: Josef Nagy, Jan Holešovský, Ant. Marek, Josef Richter, Jar. Kyselka, Frant. Lugher, Ljud. Samohod, Kar. Janečka, Viktor Dosoudil. — Na c. k. české vysoké škole technické v Praze pp.: Ant. Brabec, Ant. Klubal, Karel Říha, Josef Pejcha, Josef Livora, Georgi Štilijanov, Ant. Sokol, Frant. Setníček, Jar. Krejza, Ant. Břicháček, Jiří Čermák, Fr. Pithart, V. Hýsek, Ant. Lukáš, Josef Král, Josef Ron, Karel Müller, Fr. Kozelka, Vasil Ivanov, E. Leiss, J. Angelov, B. Angst, Fr. Ondrůšek, K. Vetterl, Norb. Frejka, St. Nikolov, Josef Hudlivaněk, D. Roje, K. Směták, Josef Škoda, Erv. Keller, Fr. Vacek, Fr. Šácha, Fr. Klíma, Josef Firkovský. — Přísné zkoušce autorisační ku dosažení úředního oprávnění civ. geometra podrobili se při c. k. místodržitelství markrabství moravského v r. 1912 pp.: J. Černý (Brno), Boh. Dokulil (Brno, zem. výbor), Fr. Hrbatý (Prostějov), R. Nentwich (Uh. Brod), K. Panitz (Brno), Fr. Křivánek (Kyjov), Frant. Skupa a J. Balaš. — Celkem 8. Ve stud. roce 1912—13 zapsáno jest na c. k. české vysoké škole technické v Brně 505 ř. a 35 mimoř. posluchačů. V učeb. běhu zeměměřičském posluchačů (ve 2 ročnících): 9 (I. roč.) a 18 (II. roč.) proti 44 (1911—12). V odboru kult. inženýrství posluchačů (ve 4 ročnících) 63 proti 67 (1911—12). — Na c. k. české vys. škole technické v Praze posluchačů celkem 2976, z toho na učeb. běhu zeměměřičském 79 proti 133 (1911—12).

Zprávy patentní*).

Dnešním dnem zahajujeme patentovou rubriku, v níž budeme pravidelně uveřejňovati přihlášky o patenty vyložené v Rakousku, Německu a Uhrách, pokud mají pro naše čtenáře odborný zájem, a předesíláme několik slov vysvětlení o této, v moderním životě stále rostoucí, důležitosti nabývající a u nás tak zanedbávané formě průmyslové ochrany.

Jak známo, podrobují se přihlášky o patenty u nás a v Německu úřednímu prozkoumání na novost, a teprvé když v tomto obstály, přijdou na dva měsíce k veřejnému vyložení, dříve než patent jest udělen. Každý odborník měl by míti stálý přehled o vyložených patentových přihláškách ze svého oboru ze dvou důvodů: předně jest dána možnost zameziti udělení neoprávněného konkurenčního patentu včasným podáním odůvodněného odporu, za kterýmž účelem právě vyložení se děje: obecenstvu dává se zde totiž příležitost kontrolovati, zda udělení patentu jest oprávněné, to jest, zda předmět patentu jest skutečně nový.

Druhý však ještě důležitější a všeobecnější užitek z pravidelného sledování patentové rubriky jest ten, že dostane se odborníku přímých a prvých zpráv o pokrocích z jeho oboru, a to o mnoho měsíců, ba i roků, dříve, než o věci mohou na př. pojednávati odborné časopisy. Z vyložených přihlášek možno si totiž opatřiti kopie popisu i výkresů, kteréž pak tvoří neocenitelnou pomůcku informační o nejnovějších vymoženostech

*) Oznamuje patentová kancelář ing. L. Vojáček, Praha II., Jindřišská 18, která na požádání opatří levně opisy vyložených patentových přihlášek. Během lhůty vyložení možno podati odpor proti udělení patentu na kteroukoli uvedenou přihlášku.

určitého odboru průmyslového. Mnohému dostalo se tak nových popudů, které třeba vedly k dalším zlepšením a vynálezům.

Vyložení v Uhrách jsou mimo to ještě z jiné stránky zajímavé: v Uhrách nezkouší se totiž patentové přihlášky na novost, a přijdou proto brzy k vyložení. Poněvadž však mimouherští vynálezci, zadají-li v Uhrách, zadají též vždy v Rakousku, jest vyložení v Uhrách upozorněním, že vynález byl přihlášen též v Rakousku, a mnohému interessentu, který byl na př. v nejistotách, zda jeho konkurent přihlásil určitý sporný vynález k patentování, dostalo se v nedostatku přímých informací tímto způsobem vítaného upozornění.

Roku 1908 přistoupilo Rakousko konečně k mezinárodní patentové unii, k níž patří mimo Rusko a státy balkánské dnes již celá Evropa a i všechny nejdůležitější státy zámořské, takže ode dne přihlášky o patent v Rakousku má vynálezce po 12 měsíců zajištěnu prioritu svého vynálezu ve všech státech unijních, a nemusí, jako dříve se stávalo, patentovati hned v celé řadě států, nýbrž má k tomu rok času, během něhož může si získati kapitál a interessenty. Naopak vynálezce může toto své prioritní právo pro cizinu i prodati, aniž by sám o patenty v cizině zadal. Tím ovšem cena rakouských patentů vzrostla. Podobná ochrana platí i pro vzorky a známky.

Z uvedeného vysvitne význam patentové rubriky, a doufáme, že sloužiti bude k opravdovému užitku čtenářstva.

42 c. — Brandenberg Heinz, Schwientochlowitz: Kývavě zavěšený theodolit. (Vylož. v Rakousku do 1. dubna t. r.)

42 b. F. 34.482. — Skládací článkové měřítko. Emil Friedmann, Ulm n. D.

42 h. Z. 7.834. — Stojící dalekohled. Fa. Carl Zeiss, Jena. (Vylož. v Německu do 3. dubna t. r.)

42 c. B. 63.331. — Přístroj ku měření sklonu s jediným závažím, zavěšeným na Cardanovém kruhu. Jean Berthoud, Curych. (Vyloženo v Německu do 10. dubna t. r.)

42 c. Z. 7.925. — Stereoskopický přístroj ku měření vzdáleností. Fa. Carl Zeiss, Jena. (Vyloženo v Německu do 13. dubna. t. r.)

598 Z. 842. — Jakob Zwicky, geometr, St. Gallen: Dalekohledový dálkoměr. (Vyloženo v Uhrách do 15. dubna t. r.)

Zprávy spolkové.

Z výboru spolku českých geometrů. Výbor konal dosud za hojné účasti členů tři schůze. Pražští členové výboru kromě toho měli v měsíci lednu a únoru čtyři porady. Na prvé schůzi výboru 13. prosince 1912 upraven byl znovu poměr spolku k poštovní spořitelně. Usneseno, aby výdaje vzešlé do 8. prosince 1912, jako výdaje přípravného komité, byly uzavřeny a správnost této účetní uzávěrky byla prozkoumána revisory účtů.

Přijímání členů do spolku svěřeno komisi, do níž zvoleni pánové: E. Poniatowský, Jos. Ženíšek, Jos. Paška a Jos. Škach. Ustanoveno, že řádnými členy spolku mohou státi se všichni geometři autorisovaní, evidenční, autonomní, geometři c. k. státních drah, agrár. operací, inženýři, profesoři a všichni ti, kdož s prospěchem podrobili se státní zkoušce geometrovské na některé vysoké škole technické. Asistenti autorisovaných civilních geometrů, kteří nemají stát. zkoušky, mohou býti přijímáni do spolku českých geometrů jako členové přispívající a budou jako takoví přijímáni též posluchači geodetických kursů na vysokých školách technických. Usneseno, aby až do rozhodnutí na příštím valném shromáždění spolku, platili přispívající členové ročně 8 K (asistenti studující 4 K) příspěvků; zápisné činí 2 K.

Rozhodnuto, aby, pokud to poměry dovolí, konána byla měsíčně jedna členská schůze s přednáškou; pořadateli přednášek zvoleni byli pp.: Dr. Jar. Pantoflíček a geometr A. Beneš.

Konečně zahájeno bylo jednání o vydávání spolkového časopisu.

Na druhé schůzi výboru — 5. ledna 1913 — schválen byl jednomyslně protokol o prvé schůzi výboru a vzato na vědomí provedení účetní uzávěrky ve smyslu usnesení prvé výborové schůze. Výdaje přípravného komité činily 263.04 K. Na Spolek čes. geometrů převeden byl zbytek jmění přípravného komité v obnosu 552.96 K.

Z čistého jmění spolku, obnášejícího 711 K, věnováno bylo na vydávání časopisu 550 K. Pan dr. Pantoflíček sdělil výsledek svého vyjednávání s tiskárnami. Poměrně příznivé nabídky některých tiskáren byly podnětem čilé rozpravy o vydávání samostatného časopisu. Vydávání samostatného časopisu, s názvem »Zeměměřičský věstník«, bylo potom definitivně a zásadně rozhodnuto.

Zvolen byl pracovní výbor, sestávající z předsednictva a zapisovatele p. J. Škacha.

Dále vzata byla na vědomí zpráva p. dr. Semeráda o snaze utvořiti »Odbočku spolku českých geometrů v Brně«. O stanovách pro »Odbočku« dohodne se pracovní výbor přímo s p. dr. Semerádem.

Konečně bylo přijato, aby přednáška p. dr. Semeráda »O organisaci vyměřování« konala se dne 26. ledna 1913.

Třetí výborová schůze konala se 26. ledna 1913. Když schválen byl zápis o poslední schůzi výboru, učinil p. dr. Semerád návrh, aby Spolek českých geometrů požádal c. k. ministerstvo kultu a vyučování a Akademii pro vědy, slovesnost a umění cís. F. J. v Praze o subvenci na časopis. Pan prof. Petřík navrhl, aby o udělení subvence požádáno bylo též c. k. ministerstvo veřejných prací. Žádosti vypracuje pracovní výbor. Rozhodnuto, aby 1. ročník časopisu »Zeměměřičský věstník« vyšel o 10 číslech — jedno číslo o 1 tisk. archu (8 listech).

Přednáška pana prof. dr. A. Semeráda »O organisaci vyměřování«, četně navštívená, konala se dne 26. ledna 1913 v sále č. XVI. české techniky v Praze. Vyslovujeme naději, že i příští přednášky naše budou tak četně navštěvovány. Podrobnou zprávu o přednášce přineseme v některém z příštích čísel časopisu.

Zprávy osobní.

J. Ex. c. k. ministr veřejných prací Dr. techn. O. Trnka jmenován byl čestným členem Spolku úředně aut. civil. geometrů v Rakousku. (Union 1. března 1913.)

V. ř. prof. c. k. dvor. rada E. Doležal ustanoven byl odbor. rádcem při c. k. general. ředitelství katastru daně pozemkové. Katastr získává tímto jmenováním neunavného pracovníka a odborníka moderních názorů, jemuž připadá důležitý úkol technicky vybudovati katastr dle moderního stavu vědy. Řadí se sem problém vypravení vzdělání geometrů, organisace a vypravení katastru se stanoviska technického vzhledem ku projektovanému novému katastrálnému měření, díla veliké ceny kulturní.

Přejeme dv. r. prof. E. Doležalovi mnoho zdaru k úkolům naň vloženým ku jeho cti a ku prospěchu vyspělosti technické zeměměřičského stavu a rakouského zeměměřičství vůbec.

Nejvyšší vyznamenání. Do výslužby byl dán c. k. evidenční ředitel Mariana Glaczyński ve Lvově a udělen mu byl titul vládního rady s prominutím poplatků.

Přijetí do služby evidenční. Jako elévové: Edvard Ženíšek pro Borgo, Leopold Potz pro Bolzano, Štěpán Walch pro Reutte, Ferdinand Roth pro Kalwaryi, Kazimír Otto pro Stanislav, Tomáš Mach pro Jaroslav, Marian Janota pro Krakov, Josef Michalski pro Zaleszczyski, Josef Romanski pro Ropczyce, Šimon Warzel pro Pilzno a Aron Sponder pro Zastavnu.

Přeložení, resp. služebná přidělení. Štýrsko: Evidenční geometr II. tř. Karel Opelka z Celji do Mariboru a elév Rudolf Luhn z Mariboru do Celji. Krajina: Evidenční geometři I. tř. Roger

Bassin od oddělení pro nové měření v Lublani k vyměřovací službě v Lublani I. a Josef Verleič z Treffen k oddělení pro nové měření v Lublani, dále evid. elév Jan Hočevar z Lublaně II. do Treffen. Přímoří: Elév Bohumil Vidrih z Tolmein do Poly. Tyrolsko a Vorarlbersko: Elévové Jan Tonelli v Cles a Jindřich Caminoli v Tridentě k odd. pro nové měření v Tridentě. Čechy: Elév Jan Procházka z Jičína do Smíchova. Halič: Evid. geom. I. tř. Michael Kisil v Jaroslavi k opravě pozemkových knih tamže a vrchní evid. geom. II. tř. Michael Simon z Tlumaczu k archivu katastrálních map ve Lvově. Evid. geom. I. tř. František Brože přeložen byl zpět do Čech a prozatím přidělen archivu katastrálních map v Praze.

Do výslužby dáni: Evid. řiditelé Vladimír Pruss de Jeziery-Jezierski v Lublani, Marian Glaczyński ve Lvově a Adolf Horák v Praze, vrchní evid. geom. I. tř. Jan Mattesich v Lublani I.

V Bosně a Hercegovině: Jmenováni: Vrch. evid. geom. IX. tř. Čeněk Záruba (Konjice) a Julian Rosenberg (Bos. Dubice) vrch. evid. geometry v VIII. tř.

Evid. geometři v X. tř. Giuro Lahodný, Milan Metikoš, Mihajlo Nikolič a Eduard Hayne vrchními geometry v IX. tř.

Evid. elévové v XI. tř. Jan Kunschner, Josef Šimerka, Danilo Vasiljevič evid. geometry v X. tř.

Adjut. elévové Adolf Pecher, Krsto Marić, Karel Trefný, Karel Lauda, Jona Trumer a Muhamedbeg Bukvica, Mortko Arnold, Josef Vobr, Karel Hanzal a Dragutin Žerovnik evid. elévy v XI. tř.

Do výslužby dáni: Leop. Pitschmann, vrch. evid. insp. a vyznamenán rytíř. křížem řádu Frant. Josefa.

Přeloženi: Vlad. Vašků z Tuzly do Novosenje.

Úmrtí. Evid. geom. I. tř. Karel Jelínek v Podbořanech.

Uprázdněná místa:

(Notitzenblatt 5. března 1913.) Místo evidenčního inspektora se sídlem ve Lvově v VIII. hodn. třídě se systemisovanými požitky. Žádosti s průkazy technického vzdělání, jakož i znalosti zemských jazyků a řeči německé buďtež podány do tří týdnů u předsednictví finančního ředitelství ve Lvově. Pro toto místo přijdou v úvahu jen uchazeči s vysokoškolským vzděláním.

Statistická data o personálu v Bosně a Herzegovině.

	Národnost								
	Němců	Maďarů	Poláků	Čechů	Srbo-chorvatů	Slováků	Slovinců	Vlachů	neznámá
Úředníci evidence katastru	19	4	10	42	39	1	3	3	—
Honorované síly technické*)	4	—	2	24	—	—	—	2	—
Úhrnem technických sil	23	4	12	66	39	1	3	5	—
Defin. diurnistů	2	1	2	6	63	—	1	—	1

3. Nová potřeba sil pro agrární operace. V krátké době bude jmenováno 20 absolventů geodet. kursu se státní zkouškou, kteří se nalézají zde v záznamu honorovanými techniky pro agrární operace. Tím ubude opět v předzáznamu 20 sil. Všech sil jest v předzáznamu 23.

*) Všichni jsou absolventi geodetického kursu a mají státní zkoušku.

Za redakci zodpovídá Dr. A. Semerád. — Tiskem Rolnické tiskárny v Brně.
Vydavatel: Spolek českých geometrů v Praze.

1913/32